

NAS DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

lahaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **eno kruno** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvu „Nasga Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Okoli po svetu.

Avstrijski narodi so zaželeli po novi volilni pravici in sedanja vlada, kateri načeljuje nemški baron Gauč, jim jo hoče tudi dati. Dosedaj so volilci bili ločeni v različne skupine, n. pr. veleposestniška, kmečka, meščanska itd., odsej pa bodo vsi, ki prebivajo v enem volilnem okraju, naenkrat, skupaj in samo enkrat volili svojega poslanca. Nova volilna pravica bo splošna, ker bodo vsi moški, ki so 24 let stari, volili, toda volilna pravica ne bo enaka, kakor se je mislilo. Slovanske narode hočejo namreč zopet prikrajšati, posebno nas Slovence. Nemci na Štajerskem, katerih ni en celi milijon, bodo dobili 23 poslancev, mi Slovenci, katerih nas je pol milijona, pa samo 5 poslancev. Koroški Slovenci po sedanjem vladinem načrtu ne dobijo nobenega poslanca, Goriška 2, Istra enega, Kranjska 11; skupaj bi imeli torej vsi Slovenci 19 poslancev, in samo štajerski Nemci bi jih imeli več: 23. Vladin načrt še ni postava in za to bi Slovenci naj kaj storili, da se zboljša načrt nam v korist. Toda kje so Slovenci na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, da se ne ganejo? Ko bo prepozno, bodo naši prvaki zopet s številkami znali dokazovati, kaka krivica se godi Slovincem, sedaj pa vsi za pečjo sedijo. Kadar dora-

stejo naši mladi, upajmo, da bo takrat drugače!

Da si vlada dobi večino v državnem zboru za svoj načrt o volilni pravici, hoče s tem navezati večje stranke na se, da jim ponuja ministrske stole. Tako se govori, da bo vsaj en Mladoček, en Nemeč iz nemške ljudske stranke in en Poljak prišel v Gaučevo ministrstvo. Vse druge stranke bodo ostale ob strani ter mirno gledale, kaj se godi, kajti večina strank sodi vsakega ministra in vsako vlado še le po dejanju, namreč ko je že dejanje izvršeno in ko sodba strank ne more nič spremeniti.

Francoska ljudovlada je dobila novega predsednika za dobo 7 let, imenuje se Faljer. Po stanu je odvetnik, v politiki je bil predsednik senata (gosposke zbornice), po mišljenju je prostozidar, sovražnik katoliške cerkve. Dosedanji predsednik Lube se popolnoma odtegne političnemu življenju.

Na Angleškem se vršijo volitve v državni zbor. Zmagujejo kandidatje ljudske in delavske stranke, ki se tam zove liberalna stranka, a je tam popolnoma različna od naših medlih liberalnih strank.

Na Ruskem se nadaljuje stara pesem. Nemiri, upori, uboji so na dnevnem redu. Toda mora se reči, da ne več v takem

obsegu kot dosedaj. Za udušenje nemirov potrebuje vlada vsak dan 100.000 rubljev.

Poveljnik mandžurske armade general Linjevič pride koncem februarja za nekaj dni v Petrograd. Pravijo, da pride zato v Petrograd, da pojasni vzroke, zakaj so bili na sibirski železnici taki neredi. Udeležil se bo tudi posvetovanja za deželno obrambo. Pri tej priliki rešijo tudi vprašanje, kaj se naj stori z mandžurijsko armado, ali ostane v Mandžuriji ali se pa razdeli po azijski Rusiji.

Mladinska organizacija.

Mladina, vadi se v računovodstvu! Za vsakega gospodarja je dandanes neobhodno potrebno, da si vse zapisuje, kar izda in kar prejme. Samo po natankem računovodstvu lahko razvidi, ali ima v letu pri gospodarstvu izgubo ali dobiček. Seveda je treba za računovodstvo nekoliko trdne volje, nekoliko premagovanja in ljubezni do rednosti. Za to bo dobro, da se že mlad navedi na ta prepotreben posel. Slovenska mladina! Nimaš sicer mnogo denarnega prometa, a vendar upelji pri sebi računovodstvo ter zapisi vsak vinar, ki ga izdaš ali prejmeš. Ob koncu leta pa naredi končni račun! Če je očetu prav, ponudi se mu, slovenski mladenci, ter namesto očeta vodi račune! In ti

Zakaj Rusi niso zmagali?

Našim čitateljem je znano, kako slabo se je godilo Rusom v vojski proti Japoncem. Različno se je tedaj ugibalo, kaj je bil temu vzrok. Seveda se to med vojsko ni moglo zvedeti. Sedaj nam je to vprašanje rešil avstrijski stotnik generalnega štaba grof Szeptycki, katerega je poslala Avstro Ogrska na bojišče kot svojega odposlanca ali atašeja, da se udeleži vojske in študira vrline in napake današnjega bojevanja. Te izkušnje hoče potem porabiti država pri vežbenju vojakov. Take odposlanke pošlje na bojišče vsaka država k obema vojskujočema se armadama.

Grof Szeptycki je predaval dne 12. t. m. na Dunaju o svojih izkušnjah na ruskem bojišču. Rekel je med drugim sledeče: „V času mojega prihoda na bojišče so se držali ruski poveljniki navade, da so napadali z bajonetom. To navado je imel njih slavi vojskovodja Suvarov. Ker je on s to vojno taktiko izvojeval velike zmage, posnemali so ga tudi v tej vojski ruski generali. Pri tem so pa pozabili, da v času Suvarova niso bile puške tako izpopolnjene kakor sedaj. Takrat niso imele puške tako velikega pomena v boju, kakor dandanes,

ko vojak vstrelil petkrat ne da bi basal in tudi novo basanje zahteva jako malo časa. V času Suvarova je vojak samo enkrat ustrelil in predno je nabasal nasprotnik zopet puško, nastavili so mu ruski junaki že bajonet na prsa. Sedaj je to popolnoma drugače. Pri bajonetnem napadu so Rusi padali pod japonskimi kroglicami kakor bilke pod koso. Zato so bili generali vsi usupljeni nad svojimi nespeli.

V tem času splošne malodušnosti je prevzel general Kuropatkin povelje mandžurske armade, katero je še le moral zbrati. Njegov sklep je bil, Japoncem se vedno upirati a počasi umikati (defenzivno bojevanje, nasproti ofenzivnemu bojevanju, prodirati). To je bilo napačno. On ni vedel, da mora moderno izobraženemu vojaku preskrbeti v prvih mesecih vsaj eno zmago, da ne postane malodušen. Tudi s tem zunajni prijatelji ne izgubijo poguma. Namesto tega pa le umikanje in samo umikanje. To je vzelo vojakom vso korajžo. Vrh tega je imel Kuropatkin napako, da je rad raztrgal zvez med posameznimi oddelki. Videl je v svoji domišljiji povsod premoč Japoncev in da ga bodo kje prihiteli. Zato je večkrat odposlal močna vojaška krдела, ki so na ta način zgubila zvezo z glavnim poveljni-

kom. Upal je, da se bo moč Japoncev zlomila na močno utrjeni glavni ruski črti in da mu bo potem mogoče začeti z prodiranjem.

General Kuropatkin in njegovi generali so vedno mislili: Manj poskusimo, manj zgubimo, več ko poskusimo, tem večja je nevarnost, da mnogo izgubimo. Japonci so vse poskusili, niso se ničesar bali. Posebno pri Mukdenu so tvegali vse, poslali so zadnjega vojaka v boj. Rusi so pa imeli v rezervi cele čete. Vsled tega se tudi niso upali Japonci nikoli zasledovati umikajočih se Rusov, ker so vedeli, da trčijo njih zmučeni vojaki na zadaj stoječe sveže čete. Kaj je morala prestat ruska armada vsled tega vojskovanja, ni mogoče opisati. Čuditi se moramo vztrajnosti ruskega vojaka.

O posameznih vrstah ruske armade je poročal grof Szeptycki sledeče:

„Konjeniške pohodne čete (kavalerijske patrle) so vedno zadele na japonske straže, katerih prej niso opazile. Pohodne čete, ki so se odpošiljale, niso prišle mimo prvih straž, navadno pa niso videle nič ali zelo malo od sovražnika, če se jim je tudi posrečilo priti mimo japonskih straž. Zato tudi njihova poročila niso bila mnogo vredna. Tudi častniške pohodne čete niso imele po-

slovenska deklica, ponudi se svoji materi in ji natanko vodi račune za gospodinjstvo! Če nimaš Društvenega Koledarčka, kjer je že vse pripravljeno za tako računovodstvo, pa si kupi par pol belega papirja, zloži pole v osmerko ter jih ašij in potem začni zapisovati. Na eni strani si zapisuj dohodke, in sicer dan in mesec, kdaj si sprejel, zapiši predmet, ki si ga sprejel, potem pa ceno, za katero si ga sprejel. Na drugi strani pa stori ravnotako z izdatki. Zelo bo nas veselilo, ako bo nam kdo prijateljsko (na dopisnici) naznanil, do je začel izpolnjevati naš nasvet; zraven pa naj vsak zapiše še kako zanimivo novico iz okraja!

Mladeniška zveza v Jarenini je priredila dne 14. januarja poučno zborovanje, katero je bilo zelo dobro obiskano. Ne samo domače zavedne može in mladeniče smo videli na shodu, ampak tudi ljubi gostje iz Št. Ilja, Sv. Jakoba, Sv. Marjete in Sv. Kungote so pribiteli k nam. Voditelj mladeniške zveze Sekol je otvoril z navdušenim govorom zborovanje. Na to je govoril modroslovec in član slovenskega katoliško-akademičnega društva „Zarja“ V. Rožič o volilni pravici. Kapelan E. Vračko je v kratkih stavkih in šaljivi besedi ponovil temeljito predavanje. Urednik dr. Korošec je obrazložil, zakaj se potegujemo za splošno in enako volilno pravico, ko vendar vsi bolj odobrujemo stanovsko volilno pravico. Zborovalci so bili s shodom zadovoljni ter izražali željo, da bi se taki poučni shodi večkrat vršili.

Občni zbor dekliške zveze v Jarenini bo v nedeljo po svečnici, to je dne 4. svečana. Ker bo ob enem poučni shod, se vse poštene mladenke uljudno vabijo. Več ko bo složnosti, več bo moči, več ko moči, hitrejša bo zmaga! Vsem somišljenkam sestrinske pozdrave za „vero in domovino!“

Fram. Naša dekliška družba se je zopet oživela. Z veseljem se udeležujemo ob določenih urah družbenih shodov, kajti marsikaj zanimivega in koristnega se nam pred naša, vmes pa se glasijo mile slovenske pesmice. Saj naša slovenska dekleta tako

sebnega uspeha. Še le proti koncu vojske so se te čete tako izurile, da so začele postajati pomembne.

General Miščenko ni bil poseben konjeniški poveljnik in ni znal porabljeni hitrost konjenice. Pač pa je bil general Renenkampff izvrsten. Če bi bili njega postavili na čelo tistih 80 švadronev, bila bi ruska konjenica zaslovela. Zaradi tega pa ni ruska konjenica slaba. Na njenih neuspehih je krivo le vodstvo in njena napačna uporaba. Konjenica je na dan presegala 50 do 60 verst (1 versta=1066,79 metrov).

Ruska infanterija (pešci) je šla v boj z popolnim zaupanjem na zmago. General Kuropatkin mi je enkrat rekel: Ali ste videli naše krepke, dobro rejene vojake? Izvrstni, kaj? Vsak se sme lotiti Japoncev! Računili so namreč s telesno močjo ruskega vojaka. Niso pa potem skrbeli za to, da more tudi to svojo telesno premoč proti Japoncu uporabiti, ne da bi jih sovražnik, predno pridejo do njega, že s krogliami polovico uničil in jim vzel vso korajžo. Niso namreč upoštevali strašni učinek novodobne puške. Sovražnik je streljal raz vseh gričev. Japonci navadno niso upali zasledovati Rusov. Vedeli so, da imajo Rusi vzadi rezervo,

rade prepevajo. Spomnim se na ono pesmico, ki se glasi:

Lepo kot angelji
V cvetju nedolžnosti
Sladko prepeva
Slovensko dekle.

Tudi mladeniška Marijina družba se je ustanovila. Na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja in sv. Štefana je bil slovesen sprejem naših mladeničev v Marijino družbo. Mladeniči! le pogumno naprej! Mladi družbi pa želimo rast in procvit!

Sv. Peter v Gornji Radgoni. Četrto četrtletno poročilo o delovanju „Dekliške zveze“. Dekliška zveza je priredila v zadnjem četrtletju leta 1905 tri poučne shode ter sodelovala s pevskimi točkami pri veselici. Na dobro obiskanih shodih so govorile: Kako grešimo Slovenci nasproti drugim Slovanom J. Strah. O ustanovitvi Zajčjega samostana I. del N. Osojnik, II. del A. Osojnik. Srčne Blejke L. Hamer. Deklamacije so bile: Avstriji N. Osojnik. Marijino rojstvo I. del Režika Müller. Marijino rojstvo II. del M. Štefanec. Marijino rojstvo III. del M. Mlinarič. Marijina mladost I. del H. Klobasa. Marijina mladost II. del A. Gomilšak. Pri zadnjem shodu dne 8. decembra so dekleta zapela: Brezmadežni in Lahko noč. V pretečenem letu je „Dekliška zveza“ priredila občni zbor, dvanajst poučnih shodov, tri igre, dva izleta ter sodelovala pri petih veselicah s pevskimi točkami. Pri poučnih shodih je bilo slišati sedemnajst govorov, petindvajset deklamacij in več pevskih točk. Predstavljale so se igre: sv. Elizabeta, dve materi in na Marijenem Srcu. Zastopana je bila „Zveza“ častno na dekliškem shodu pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. meseca avgusta, kjer so med drugimi tudi govorili dve naši dekleti. Članice je imela „Zveza“ 50, med temi 30 rednih. Zveza je imela naročenih: 8 iztisov „Slov. Gospodarja“, 10 iztisov „Glasnika“, 7 iztisov „Bogoljuba“ in 4 iztise „Cvetja“. Knjig se je prebralo čez 300. Gospod duhovni voditelj so nam pošiljali „Slovenca“, za kar se jim najpriskrneje zahvaljujemo. Na novega leta dan je imela Zveza svoj

da so njihovi vojaki preveč utrjeni in da se tudi ne morajo meriti z ruskim vojakom, če se spoprimejo z bajonetom. Manjkalo jim je pa tudi dobrega konjenišva.

Ruski vojak je še premalo izobražen, da bi se mogel prepustiti samemu sebi. V nevarnosti so se stisnili Rusi na kupico, kakor čeda ovac. Manjka pa vojaku sodružnega duha, da bi v bitki ramo ob rami stal in podpiral eden drugega, potem vojak rad beži, posebno če ve, da ni za njim rezerve, ki bi ga pri begu ščitila.

Častniki pri infanteriji so slabi. Njih vojaška izobrazba je plitva. Večina je brez samozvesti in so nezadovoljni. Razmerje med častnikom in priprostim vojakom je prav domače in ni strogo vojaško. Vojak je vsled nerodne uprave in obleke pri korakanju oviran.

Rusko topništvo je izborno! Samo generali je niso umili uporabiti. Vsled tega se tudi ni nič slišalo o njenih uspehih. V miru so zamudili topništvo priklopiti drugim vrstam vojaštva. Tudi je dobilo topništvo v začetku vojske nove topove. Topovi so bili izvrstni, streljivo pa slabo. Topništvo vsled slabega streljiva ni moglo nič opraviti.

Mnogo pohvale zaslužijo ruski saperji (pionirji).“

letni občni zbor. V zvezino vodstvo so izvoljene: Voditeljica M. Zemljič, namestnica J. Štefanec, tajnica N. Osojnik, blagajničarka M. Pelel, knjižničarka P. Hrašovec. Dal Bog, da bi se uresničile besede, katere je izrekla knjižničarka na občnem zboru, da bi Dekliška zveza v tem novem letu še bolj napredovala in bi knjižničarka imela več dela kot še dozdaj. Z geslom: Bog in Domovina!

Dekanjski odbor Vuzenica-Marnberg je imel sejo dne 28. dec. 1905 v Vuzenici, kakor se je že poročalo. Navzoči so bili vsi gospodje iz vuzeniške dekanije, iz marenbeške pa so svojo odsotnost opravičili. Sklenilo se je, da se v kratkem ustanovi izobraževalno društvo pri Sv. Primožu na Pohorju — le ta edina občina je namreč v nasprotnih rokah v vuzeniški dekaniji — ter društvo pristopi k zvezi; pri Sv. Antonu na Pohorju se bo skušalo delovati na to, da se tudi tam ustanovi izobr. društvo; ribniško bralno društvo bo pristopilo k zvezi, ter bo bolj pridno prirejalo mesečna predavanja; v Vuzenici in v Trbnjah se za sedaj pripravlja farna knjižnica, katere preide v last bralnemu društvu, kakor hitro se isto ustanovi. Ako se vse to izpolni, upati je v kratkem povoljnega uspeha. Sklenilo se je tudi, da se skliče prihodnja seja dek. odbora v Marnberg, ter se tam natančneje razpravlja o razmerah v marenberški dekaniji.

Sv. Urban nad Ptujem. Dekliška zveza bralnega društva je imela svoj občni zbor dne 14. prosinca 1906. V vodstvo je bil izvoljen stari odbor, namreč: Voditeljica Marija Arnuš, namestnica Terezija Irgl, tajnica Marija Žlahtič, blagajničarka Eliza Lorenčič in knjižničarka Julijana Satler. Gosp. duhovni voditelj so priporočali zvezni pevsko društvo. Voditeljica pa je predlagala, naj bi zveza v tem letu uprizorila eno igro. V pretečenem letu 1905 je zveza priredila šest poučnih shodov, kateri so bili tudi precej dobro obiskani še pod vodstvom g. Jan. Kozoderca. Napravili smo tudi dva izleta in sicer k Sv. Bezediku in Sv. Trem Kraljem. — Tajnica.

Poročilo o delovanju „dekliške zveze“ pri bralnem društvu v Škalah. Brž ko je začelo delovati naše bralno društvo, izrekla se je že tudi v naših vrstah želja po „Dekliški zvezi“ v tem prekornem društvu. Na večkrat ponovljeno prošnjo se je o tem posvetoval odbor, na kar je č. g. predsednik sklical prvi dobro obiskani shod deklet. Določil se je načrt delovanja in izbral odbor treh članic kot vodstvo zveze. Do konca leta 1905 smo imele na to 14 sestankov, na katerih so se vrstila predavanja s petjem in deklamacijami. Nismo pa zametavale pri tem najpotrebnejšega nauka, zlate knjižice katekizemske, katero smo vzporedno s cerkv. letom ponavljale. Kdor se hoče izobraževati brez krščanske podlage, je podoben trsu, ki ga veter maje, vedno le išče resnice, ki ne ve odgovora na vprašanje, čemu je na svetu. Tak človek ne more imeti trdnega značaja, kakor je potreben dekletu v hudih bojih življenja. Duhovni voditelj nas je opozarjal zato večkrat na laži-omiko, katere se opira na takozvane svobodomiselne nazore in povdarja modernonravstvena načela namesto Kristusovih večnolepih nauk! — Predavalo se je na naših zbiorih o zdravilstvu in gospodinjstvu, o dobrih časniki, o lastnostih vrle Slovenke, o pesniku Prešernu in dr. Deklamoval

je iz „Marijinega življenja“, pele so se cerkvene in poštene narodne popevke. Naši shodi so se vršili redno vsakih 14 dni od 1—2 ure popoldne. Navzočih je bilo od 23—30 članic. V letošnjem letu mislimo se lotiti tudi iger, napraviti kak izlet, napraviti čebelico, poučevati se še dalje o gospodinjstvu, o omikanem vedenju in o zdravilnih rastlinah. Drugo bo še določil naš odbor. Slednjič izrekam še željo, da bi se število naših članic v novem letu najmanj podvojilo. Amalija Tučman, predsednica, Ivana Rotnik, tajnica.

Zakaj smo nasprotniki Nemcev?

(Furman.)

Dalje.

Kako so Nemci že takrat v nekaterih krajih naše svobodne pradede ponižali za sužnje, kaže že to, da so Slovane sploh začeli imenovati „Sklave“, kar pomeni toliko, kakor sužnje. In še dandanes Nemci ne pravijo sužnju drugače kakor „Sklave!“ Ni torej čudno, da nas nekateri posebno zagrizeni nemški listi še zdaj imenujejo zaničljivo narod hlapcev in dekel; in da delajo z vsemi silami na to, da bi Slovenec ne mogel nič drugega postati nego hlapec ali dekla, kažejo s tem, da nam na Štajerskem niti ene kmetijske šole ne privoščijo.

Ko je slovenski knez Rastislav hotel ustanoviti lastne škofije, kjer bi tudi njegovi slovenski rojaki smeli kaj govoriti, napovedali so mu Nemci takoj vojsko, vjeli so ga z zvižgačo, iztaknili mu v svoji besnosti oči, ter ga v neki samostan zaprli. — Nič veliko boljše se ni godilo sv. Metodu. Nemški kralj Ludovik ga je povabil na zborovanje, kjer ga je tožil, da uči krivo vero. Ako-ravno mu Nemci tega niso mogli dokazati, imeli so ga vendar dve leti proti papeževi volji zaprtega samo zavoljo tega, ker je v slovenskem jeziku sv. vero razširjal.

V desetem stoletju so naše pokrajine veliko trpele vsled bojov med Nemci in Madjari. Najprej so jih pustošili Madjari potem pa Nemci, ki so Madjare iz dežele pregnali.

V ednajstem in dvanajstem stoletju sezidalo se je v naših krajih premno go cerkev in samostanov; tudi lavantinska škofija in zajčki samostan sta bila ustanovljena v tem času. A žalibog ne samo cerkve ampak tudi marsikak trden grad na strmi višini je nastal takrat in bil potem stoletja in stoletja strah in groza slovenskemu trpinu. V tej dobi se začela stoletno suženjstvo slovenskega kmeta. Iz varnega zavetja dobro utrjenih gradov so z bičem vladali tuji poprej svobodne Slovence in barantali so s posestvi, posestniki in njihovimi otroci, kakor barantajo dandanes živinski kupci z živino. Nemški vladarji so vse to mirno gledali, nekdanji slovenski veljaki, ki bi se bili mogli potegniti za svoje rojake, pa so bili že dávno podlegli nemškemu meču.

Te razmere so postale skoro še slabše v trinajstem stoletju. V prvi polovici tega stoletja ramreč ni bilo na Nemškem nobene pravega vladarja in ker se tem roparskim vitezom ni bilo nikogar bati, zato niso zdaj niti cerkvam prizanesli. K temu so se pridružile še slabe letine, tako da ga v tem času ni bilo na Slovenskem kotička, kjer bi se ne bil slišal jok in stok. Do takrat so bivali Slovenci še po celem Štajerskem, a kruto zatiranje jih je s časom moralo gonabljati. Koncem te dobe so prišli naši kraji pod vladno Habsburžanov.

Tudi naslednja stoletja 14. in 15. za Slovence niso bila vesela. Ljudstvo je bilo kakor prej sužno svoji nemški gospodi. Sredi te dobe se začnajo grozni turški boji. A ne za domače ognjišče in ne za svoj dom, ampak za nemškega grajščaka in k večjemu za svoje bomo življenje se je bojeval takrat Slovenec, kajti zemlja, katero je obdeloval in branil pred divjaki, je bila grajščakova.

Res žalostna je ta doba od 9. pa do začetka 16. stoletja v slovenski zgodovini, in nič se nam ne zdi čudno, da se je novi vek začel pri nas z velikimi kmetjskimi upori. Pet stoletij taval je naše ljudstvo v trdi temi grozne nevednosti in sramotnega suženjstva. Njegovo število se je skrčilo tako, da je bilo petkrat manjše nego pred prihodom Nemcev. V tej dolgej noči je vse otrpelo in mrtvo, niti ene slovenske pesmi, ne žalostne ne vesele nimamo iz tega časa. In vsega tega so krivi Nemci, je kriv tisti narod, ki nam dandanes ob vsaki priliki oponaša, da smo prejeli omiko od njega, tisti narod, ki je v resnici bil in je najhujši nasprotnik naše omike.

Vsakdo, ki premišluje zgodovino srednjega veka, se mora čuditi Slovincem, da v kljub temu, stoletja trajajočemu zatiranju, niso popolnoma zginele s površja zemlje.

Da pa so današnji Nemci pravi sinovi svojih očetov, kaže njih ravnanje z ubogimi, nevednimi zamorci v Afriki. Z njimi delajo hujše kakor z zverino! Ravno zadnja leta smo brali pogosto taka poročila. Zgodilo se je, da je nemški farmer (farmerji so tam približno to, kar so bili za nas grajščaki) zamorca na kol nataknil in ga pustil žalostno poginjati, a ni bil od nemških sodnij hujše kaznova, kakor če slovenski kmet brez dovoljenja srno vstrelil.

Prišlo je šestnajsto stoletje in z njim novi vek. Velevažno je to stoletje v slovenski zgodovini. Na vseh koncih in krajih se začne gibanje, ki bi se na kratko označilo blizo takole: kmečki upori, razširjanje Lutrove vere in novi turški napadi.

Kmečki upori so morali priti. Kakor se vsak posamezen človek z vsemi silami brani, če ga hoče kdo umoriti, tako se brani tudi narod in kedar se gre za življenje ali smrt, nikdo ne gleda na to, ali je sredstvo, s katerim se brani, dobro ali slabo. Bil je to boj med nemštvom in slovenstvom. Na eni strani nemški plemenitaši in njih pomenčeni hlapci, podpirani od vladnih vojakov, na drugi strani zatiran slovenski tlačan. Slovenski kmet brez izobrazbe, brez denarja in brez pravega orožja je bil sicer premagan in za stoletja zopet potlačen, a uničen vendarle ni bil.

Glavni upor je bil leta 1515. Okoli 40 tisoč kmetov se je zbiralo pri Konjicah in pri Brežicah. Zahtevali so „staro pravdo“, to je svoje stare pravice. Poslali so poslanca k raznim cesarskim oskrbnikom in veljakom. A ti so hoteli takim zahtevam enkrat za vselej konec storiti in so nekaj veljavnih kmetov obsodili na smrt. Tudi zdaj še kmetje niso obupali in so poslali poslanca k cesarju Maksimiljanu samemu. A tudi ta jih je le tolažil, storil pa ni nič. Zdaj še le so k uporu prisiljeni kmetje začeli razgrajati, a bili so pri Brežicah premagani. Zmagovalni grajščaki so vjetnike obešali, na kole natikali in s konji trgali. Ohranjena je še iz tistega časa robata nemška pesem, v kateri se hvalijo, kako so jih pobili.

Drugi večji upor je bil kakih 60 let pozneje. Glavni vodja mu je bil takozvani „kmetjski kralj“ Matija Gubec iz Hrvaškega. Tudi ta upor se je končal tako žalostno kakor prejšnji. Kmetjskega kralja in več drugih so vjeli in nečloveško mučili.

V 16. stoletju pa se je zanesla med Slovence tudi nova protestantska vera. Zanimivo je, da so to vero tudi Nemci v slovenskem jeziku razširjali, prav kakor nam še danes s hinavsko-prijateljskim obrazom ponujajo „Štajerca“, ki je tudi tiskan v slovenskem jeziku. To je nov dokaz, da nam Nemec, kedar začne prijazno slovenski govoriti ali pisati, ne prinaša nič prida. Ko se je šlo za pokristjanjenje Slovencev, so pa sv. Cirilu in Metodu na vsak način hoteli prepovedati rabo slovenskega jezika.

Novo vere so se oklenili večinoma grajščaki, meneč, da se bodo tako lažje polastili cerkvenega premoženja in pa cesarju se ustavljali.

(Dalje prih.)

Spomini z romanja v Rim.

Piše kmet iz mariborske okolice.

(Dalje.)

Večidelj povsod sem v Rimu videl, da se na cerkvenih vratih razglasa tiskani razglasi, katere svečanosti se v tednu opravljajo, kar se mi je jako dopadlo, da lahko tudi ptujci vse zvedo, seve če razumejo laško, pa moji malenkosti so ti razglasi malo pomagali. Ko človek v cerkev stopi, je ves omamljen, kajti cela bazilika se blišči v zlatu in marmorju. Stene so pokrite (slikane) s starimi mozaiki, katere upodoblajo zgodbo o čakov stare zaveze. Plak je iz svetlo brušenega marmorja raznih barv ter se sveti kakor zrcalo. Strop je celi pozlačen s tistim prvim zlatom, katerega so Španci iz Amerike prinesli. Glavni altar stoji prost, pod lepim šotorom, ki sloni na štirih svetlih stebrih iz porfirja. Altarju za mizo služi veliki zarkofag iz porfirja, v katerem je počivalo nekdanje truplo omenjenega žaltnika Janeza, ki je dal cerkev zidati. Sedaj se v njem deli trupla sv. Matija apostola in nekaterih drugih mučnikov. Na tem glavnem altarju berejo le papež ali kogar oni pooblastijo sv. mašo. Spredaj je grob papeža Pija IX. Pravijo, da najlepše podobe iz mozaika kinčajo te stene in obok. Sredi oboka je nepopisno lepa podoba kronanja Marije v nebesih. V stranski kapeli je altar s čudežnim tabernakelnom iz pozlačenega bronca, katerega držijo štirje angelji. Skoro povsod v Rimu so tabernakelni z Najsvetejšim v stranskih kapelah, katere so z umetnimi železnimi, fino okrašenimi mrežami zavarovane, da se kako onečastenje ne zgodi.

V prebogato okrašenem altarju je hranjena ena najstarejših Marijinih podob, katero je baje tudi sv. Lukež slikal. Ob času hudih nadlog so jo nekdanj nosili v slovenskih procesijah po Rimu. Na glavi ima krono iz svetlih diamantov. Zelo dragocen je tudi okvir. Dolgo smo morali čakati, preden se nam je ta dragocena podoba pokazala, ker je pod več ključmi. Le izjemoma in v velikih slovesnostih je videti v počestčenje. Obraz Marije in sineka Jezusa je vsled velike starosti očrnel. Ves dan tu veliko ljudi kleči in prosi pomoči od „tolažnice žalostnih“. Velik zaklad v tej cerkvi so tudi svete jaslice, v katere je v Betlehemu v hlevu nekdanj položila Marija nove rojenega Jezusa.

Te jaslice se bile že v začetku krščanske dobe v Rim prenešene, in papeži so jih imeli vedno v svojem posebnem varstvu. Obstojejo iz pet desek ali menda stesanih delov, ki so okovane z zlatom in srebrom. Jako redko se dobi dovoljenje, te svete ostanke videti, pa o božiču so vsako leto tri dni izpostavljene.

Ko sem prišel iz bazilike, bil sem zaradi vtisa v veličastni cerkvi, svetinj in umotvorov, silno razburjen, kajti take krasote ni človek niti v duhu ne more predstavljati.

Dalje prihodnjič.

Domače novice.

Naše misli. Samo tje pogledite, kjer se govori o mladinski organizaciji, in prepričali se boste, da naši mladeniči in naše mladenke razumejo svoj čas. Starim in mladim liberalcem seveda naša organizacija ni povolji. Vendar to uvidijo vsi, da je potrebno izobraževalno delo za ljudstvo, kakor jo izvršuje naša vseslovenska kršč. socialna zveza. Ker pa nočejo pod zastavo, na kateri je zapisana tudi beseda „krščansko“, zato si iščejo drugih sredstev, kako priti med ljudstvo. Mladi liberalčki iz dijaskih društev so si osnovali društvo „Skala“, starejši pa se navdušujejo za krajsko „Akademijo“. Niti stari, niti mladi pa ne pomislijo, da zanašajo s tem, da ustanavljajo tekmovalna društva nasproti že obstoječim, mirno in dosledno delujočim organizacijam, usodepolen razdor med slovensko ljudstvo na Štajerskem. Naša organizacija ni strankarska, ni politična organizacija, čeravno nosi slučajno ime političnih struj, ampak ona je nepolitična, samo za izobrazbo našega ljudstva delujoča zveza. Kdor res hoče ljudstvo poučevati, najde v njej dovolj prostora, pa tudi prilike, priti z ljudstvom v dotiko. Odkar deluje naša zveza, je preobrazila naša društva, vdahnila jim je novega duha, koprnečega po resnem delu, po izobrazbi. Resna struja v društvenem življenju je naša zasluga, in kdor je za resno delo, je nam dobro došel. Zato tudi ne uvidimo, zakaj bi se morale snovati sedaj nove organizacije. Tekmujmo v delu za ljudstvo, toda ne v strasti, ampak v ljubezni in edinosti!

Sv. Ana v Slov. gor. Žalostno so zapeli anevski zvonovi, oznanjajoč, da je zopet eden zemljan dokončal zemeljsko potovanje. Po bliskovo se je razširil glas, da Micike Popič, prednice dekliške Marijine družbe, ni več med živimi. Na svoj rojstni dan, na praznik Imena Jezusovega je nebeški ženin prišel po svojo, njemu vedno zvesto nevesto. Lepo, vzgledno je bilo njeno življenje, srečna tudi njena smrt. Saj so jo krasile vse lepe čednosti, da jo lahko stavimo v vzgled vsem deklicam širom slovenske domovine. Občudovanja vredna je njena pobožnost in pa otroška ljubezen do Marije. Kako je skrbela, da bi bile anovske deklice zveste nebeški mamici, boječ se, da bi se katera ne zgubila. Kako so jo vsi ljubili, pokazal je dne 17. pros. njen pogreb, kojega se je udeležilo toliko ljudi in deklic iz cele županije, belo oblečene, priušajoč s seboj vencev v dokaz ljubezni, so jo spremljali na pokopališče. Deklice slovenske! Mo še bojujemo boj za nebeško domovino, katero si moramo priboriti. Po vzgledu rajne Micike se ravnamo in tecimo k Mariji, obljublajoč ji večne zvestobe, s srčno prošnjo, da nam

pomaga. Bodimo odločne in stanovitne, pobožne, vzorne slovenske mladenke!

Le tam, kjer zvezde Bog ugaša,
Tam je domovina naša.

Naše zmage pri občinskih volitvah. Z veseljem moremo tokrat zopet poročati o zmagah slovenske kmečke stranke pri občinskih volitvah na Spod. Štajerskem. V Tinjah na Pohorju so hoteli priti v občinski odbor Štogerjevi pristaši. Stranka vrlih slovenskih kmetov pa jih je popolnoma porazila. Štogerjevi pristaši nimajo pri ljudstvu nobenega ugleda, ker so hlapi nemškega meščana. — V občini Šentovec, okraj slovenjebistriški, pa si še nasprotniki na volišče niso upali, ker so že naprej znali, da je vse zastoj. Zato se je volitev vršila popolnoma mirno. Za župana je izvoljen naroden posestnik Pavel Šift. — Tudi v občini Gabernik je izvoljen za občinskega predstojnika narodnjak Janez Golenač. Tudi odborniki so sami narodnjaki. — Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju so si izvolili za župana Fr. Napast, ki je naš mož. Pri občinskih volitvah v Radencih je zmagala v vseh treh razredih slovenska stranka. Nasprotniki so poslali samo nekaj ogleduhov, toda ti so jo hitro popihali, ko so videli ogromno večino vrlih slovenskih volilcev. — Občina Boračeva v gornjeradgonskem okraju je dobila pri občinskih volitvah samo dva Bračkijanca v odbor. Vsi drugi odborniki so značajni Slovenci. — Tako se počasi, a vedno pogosteje zbujajo občina za občino ter voli svoje slovenske može v občinski odbor, ki bolj skrbijo za občinski blagor kakor podrepaniki Nemcev, nemčurjev in meščanov.

Potovalni pouk za pletarstvo. C. kr. ministrstvo za uk in bogočastje je s 1. januarjem 1906 ustanovilo pri Sv. Barbari v Halozah „Potovalni pouk za pletarstvo“. Poučuje se po 8 ur na dan deset šoli odraslih dečkov do 30. junija. Več učencev se ne sprejme. Pač pa lahko vstopi na eventuelno izpraznjeno mesto vsak čas novinec. Izdelujejo se v prvi vrsti razni jerbasi za domačo porabo in za razpošiljevanje sadja, narejali se pa bodo tukaj tudi večji in majši kovčegi, koši, mizice za cvetlice, stoli, naslanjači in najrazličnejša druga pletenina iz vrbe, rogoza in trstikovine. Vodstvo Potovalnega pouka opozarja tem potom na ta posebno za Štajersko prepotraben zavod slavno občinstvo in razne trgovce ter je vabi, da store pravočasno svoja naročila.

Št. Ilj pri Velenju. Dne 13. t. m. je umrl Janez Miklavzin, nečak rajnega gosp. kanonika in dekana Gregorja Miklavzin, star 83 let. Bil je Radeckijev vojak, prehodil je polovico avstrijskih in laških dežel; leta 1848 je na sv. večer prenočil na tisti gori v Italiji (Veliki Št. Bernhard, na italijansko-švicarski meji), kjer imajo izučene pse, da ljudi po zametih iščejo, in njim tudi večkrat življenje rešijo. Naj v miru počiva!

Celjski okrajni zastop. Nemški ljubljenelec Lehman, doslej vladni komisar celjskega okrajnega zastopa, je povišan v okrajnega glavarja v Konjicah. Predno pa odide s svojega dosedanjega mesta, je napravil celjskemu okraju ogromnih 80.000 K stroškov na hrbet. Ta znesek naj plača ljudstvo kot prispevek k vodovodu, ki bo speljan iz Stranice pri Konjicah v mesto Celje, ter tako pomore nemškutarskim Celjanom, da bodo dobili dobre pitne vode na tuje stroške. Lehman opravičuje svoje de-

janje s tem, da bodo imele občine, skozi katere bo speljan vodovod, priliko, posluževati se porabe vede brez izdatnih stroškov. Ko bi bil Lehman pravičen, bi pred svojim odhodom ne oškodoval celjskega okraja za tako svoto, ker večinoma vse vasi, skozi katere bi tekla vodovod, imajo že zdaj itak dobro pitno vodo, da boljše ne potrebujejo. Seveda Lehman je hotel pokazati svojo naklonjenost nemškutarjem. No, pot pritožbe je še odprta in mora se odpraviti ta Lehmanova krivica slovenskemu prebivalstvu celjskega okraja.

Stavka v Trbovljah. Že dolgo časa se je govorilo med našimi socialnimi demokrati, da nameravajo vprijeti stavko. Res da niso razmere v našem rudniku kdosi gavedi kako ugodne, a vsekakor je namen stavke, kakor sodimo nepristranski rudarji, strankarski. Novi voditelj trbovlske socialne demokracije, mladi Karol Linhart, hoče zopet priboriti prvenstvo socialni demokraciji v Trbovljah, ker je med rudarji precej opešalo zaupanje vanjo vsled prepoštenega njegovega prednika Mlakarja. Zaradi stavke so zborovali trbovlski socialni demokrati dne 21. t. m. Linhart je obrazložil razloge za in proti stavki. Zborovalci so sklenili, da prične stavkati. Sklep so naznanili trbovlski premogarski družbi pa tudi „Pazniškega in delavskega podpornega društva v Trbovljah“ niso prezrli in mu naznanili sklep socialno demokratskega shoda. V podpornem društvu organizirani rudarji so imeli pravkar občni zbor ter so sklenili, da začasno stavkajo tri dni, ker oni nočejo rušiti delavske skupnosti. O izidu stavke sklepali že zdaj, bi bilo prekmalu. Res je, da manjka podjetništvu premoga, a stari izkušeni rudarji trde, da so zahteve, ki so jih stavili socialni demokrati, pretirane in sestavljene baje take, da se pozna, da jih je spisal mož, ki mu razmere po rudnikih niso znane. Družba je baje izjavila, da ne bo stavkujočemu delavstvu ničesar dovolila. A najbrže bo pa le priznala kake malenkosti. Izključeno seveda ni, da se razširi stavka tudi v Hrastnik in Zagorje. Trbovlsko orožništvo so pomnožili, najbrže odpošljejo v Trbovlje tudi vojake, da bodo vzdrževali red. Končno pripomnimo, da je jako veliko število premogarjev, ki nasprotujejo stavki.

Koroške novice.

Koroške misli. Zadnji čas prav pridno delujejo naša društva, posebno Ciril-Metodove podružnice. Tako je prav! — Za šentjakobsko šolo se pridno nabira. Pozabiti pa ne smemo tudi „Učiteljskega doma“ v Celovcu, ki bi nam naj vzgojil pridnih slovenskih učiteljev. Podpirati morame krepko naše polit. in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem. Dobro bi bilo, če bi se osnovala okrajna politična društva za posamezne sodnijske okraje ter izvrševala podrobno delo. V Celovcu pa bi naj bilo, ker zveza okrajnih političnih društev ni dovoljena, vrhovno politično društvo za skupne zadeve koroških Slovencev. Na ta način bi se veliko več lahko delalo, ker bi se razdelilo delo. To misel je sprejel že enkrat g. dr. Breje. Ne vemo, zakaj se še ni izpeljala. Kaj pa koroški pododbor slov. kršč. socialne zveze? Ali bi ne kazale ustanoviti potovalnih knjižnic za kraje, kjer še ni bralnih in enakih društev? Pesnjamajmo vrle brate Štajerce! Srečno!

Duhovniške vesti. Premočen je gosp. Ivan Homböck, kaplan v Pliberku, kot provizor na Krkovo pri Trbižu. Na njegovo mesto pride g. Josip Linasi, kaplan v Šmihelu nad Pliberkom. Pliberški Slovenci bodo g. Homböcka, ki je bil tudi narodno zelo delaven, težko pogrešali. Nevarno sta zbolela spet dva slovenska duhovnika in sicer milostljivi gosp. Trobeš, prošt tinjski, (malo upanja, da ozdravijo) in prevaljski gospod kaplan Ign. Glinik. Molimo za njih!

Koroško. Ako vlada na svetu le količjak pravice, moramo koroški Slovenci po novi volilni pravici dobiti 2 poslanca za državni zbor. Prihodnje državnozborske volitve bodo hude. Pripravljajo se zanje že nemški liberalci, pogovarjajo se že socialdemokrati, le naši Slovenci glede volitve še spijo. Na dan moške in mladeniči! Ven med ljudstvo, gospodje! Na shode, da ljudi podučite in pripravite. V vsaki hiši se naj čita katoliški slovenski časnik „Mir“ ali „Naš Dom“!

Celovec. V našem slov. krščansko socialnem delavskem društvu se vrši letošnjo zimo mal socijalni kurz pod vodstvom g. dr. Ehrlicha. Fantje se učijo različnih stvari. Vadijo se v pisanju in branju, deklamirajo pesmi in se vadijo v govorništvu. Lepo je gledati naše mladeniče iz dežele, kako pogumno nastopajo. Fantje obiskujejo namreč orglarsko šolo in zato je stvar lahka, ker stalno bivajo v Celovcu. Mnogo uspeha in sreče, fantom pa krepki živio!

Glede plesa je odredila koroška deželna vlada, da znašaj pristojbina za plesno dovoljenje na deželi 10—100 K. Za koleke pa je treba plačati 4 K. Obč. odboru pa se daje pravica, da v kakem posebnem slučaju sme prepovedati ples.

Velikevec. Šentrupertski narodni šoli kot zasebni šoli ni bilo treba oznaniti višji šolski oblasti nemarnih šolskih zamud. Sedaj je pa velikovski okrajni šolski svet naročil, da se morajo kakor drugod oznaniti vse neopravičene šolske zamude. Okrajni šolski svet bo nemarne stariše kaznoval. Naj slovenski stariši pošiljajo pridno svoje otroke v šolo in ne bode nobene kazni. Č. g. župnik Treiber so od c. kr. deželne vlade potrjeni za uda velikovskega okrajnega šolskega sveta. — Za kateheta na meščanski in ljudski šoli so imenovali Nemea Matija Kandolfa. Toda kakor poročajo listi, se je g. Kandolf sam odpovedal službi, ker uvidi, da je za to mesto edino Slovenec sposoben, ker obiskuje šolo največ slovenskih otrok.

Pe zimi na Obirju. Obir je eden izmed najlažje pristopnih gorskih vrhuncev na Koroškem. Zato tudi po zimi, ako je le količjak pripravno vreme, ne zmanjka ljudi, ki ga hočejo spraviti podse. Božične praznike so bili štirje turisti na vrhu (2141 m). Na novega leta dan jih je bilo pet in na sv. Treh kraljev dan pa zopet štirje. Ti zadnji so pač slabo zadeli, ker se je vreme čez noč izpremenilo in je začelo hudo snežiti. Nesreče ni bilo druge nobene.

Legaves. V trgovino Neže Greinmann v naši vasi so vlomili nepoznani uzmoviči, ki so odnesli 208 K denarja in pa raznega blaga v vrednosti okrog 400 K.

Prevalje. Č. g. kaplan Ign. Glinik se je moral podati na Iko, ker je nevarno obolel na pljučih. Želimo iz sree, da se zdrav vrne.

Radiše. Že dolgo je bilo naše izobraževalno društvo našim nasprotnikom hud trn v peti. Niso vedeli, kaj bi bili počeli. Pa zmislili so si pravo. „Vrzmimo v ta kraj „fajerber“, pa bomo naredili prepir med ljudstvom.“ In res. Dne 7. januarja se je vršil ustanovni shod nemškega „fajerbera“. Naš učitelj so se zanj prav trudili. Dobro. Kar imamo, imamo. Mi slovenski kmetje pa se še bomo bolj pridno oklenili izobraževalnega društva — no, in čez par let se pa zna zgoditi, da si bomo mi izvolili v „fajerberu“, katerega pa bomo potem imenovali „požarna bramba“, svoje „šarže“. Tako bo in nič drugače, če bomo fantje na pravem mestu.

Spodnje Libuče. Prav potrebno bi bilo za pliberško okolico kmetijsko bralno društvo. Ali ni nobenega, ki bi se zavzel za to reč?

Globasnica. Cetudi dne 7. januarja ni bilo najugodnejše vreme, se je vendar vršil občni zbor naše Ciril in Metodove podružnice ob najlepši udeležbi ljudstva od vseh strani. Shod se je vršil v velikih prostorih Šoštarjeve gostilne. Izvrstno so govorili g. župnik Weiss iz Zitarevasi o verski in narodni šoli. Skrajno hudo bijo delajo isti, ki hočejo po francoskem vzgledu tudi pri nas odpraviti krščanski nauk iz šole, za katere se je zmiraj največ potrudila cerkev. Kakor vsaki narod, zahtevamo tudi Slovenci šole v svojem maternem jeziku. Izvrstno so igralci igrali lepo igro „Sv. Neža“. Tako je prav, ljuba slovenska mladina. Hvala lepa šmiheljskim pevcem, pristrčna hvala za trud tudi č. g. Hojniku, provizorju v Koprivnici. Na veselo svidenje prihodnjic!

Guštanj. Naši delavci imajo bratsko skladišče, pri kateri vplačujejo denar za slučaj onemoglosti in smrti. Pravijo, da take bratske skladišče niso najboljše uravnave. Kdor želi več kaj izvedeti, naj si naroči „Našo Moč“, glasilo slov. delavstva. Ali res ne bi bila mogoča v Guštanju delavska organizacija? Mislimo, da.

Brnea. Podružnica Ciril in Metodove družbe je imela prošlo nedeljo svoj občni zbor na Ločilu pri Dravju. Prostor je bil natlačeno poln. Posebno nas je razveselilo, da je bilo navzoče lepo število zavednih narodnih mladeničev. Govoril je gospod deželni poslanec Grafenauer o škodi, ki jo delajo naši narodnosti na Koroškem takomenovane utrakvistične šole. Drugi govornik pa je bil preprost kmetski mladenič iz okolice, ki je v lepem jeziku in res zelo vzpodbudljivo govoril o „narodnem grehu“. Za zabavo so skrbeli brnški in podraveljski tamburaši ter domači pevci. Le žal, da so morali Podravljanji še tako kmalu oditi. Izvolil se je odbor za prihodnje leto, ki je pa skoraj ravno tak, kot dosedanji. Predsednik je vrli narodnjak Matija Wutti, posestnik na Ločilu, tajnik in blagajnik pa naš narodno tako marljivi J. Hochmüller. Podružnično vodstvo je torej v dobrih rokah, kar je najboljši porok, da podružnica ne bo zaspala.

Podkloster. Zastrupljen je umrl v Strajvesi deček Florijan Mente v groznih mukah. Tudi levo lice je imel oteklo, kar je kazalo, da je bil tepen. Zaradi tega so prijeli starega očeta, a sodišče ga je oprostilo, ker ni bilo dokazov. Pač pa je bila obojena stara mati, h kateri je pribežal deček, ko je bil tepen, ki živi ločena od moža, na

teden zapora, ker ni takoj poklicala zdravnika, ko so se pokazali znaki zastrupljenja.

Spodnji Dravegrad. Prav „lepo“ se je obnašal nasproti gosp. Fančetu, trgovcu v Narodnem domu, g. Hoeper p. d. Landsmaun. „Heil“ taki nemški omiki! Kaj pa vaša zlata ura? Ali je ni škoda? In tisti desetak, s katerim ste prižgali cigaro in ga pomoleli g. Fančetu pod nos?

Iz drugih slovenskih krajev.

Goriški nadškof. Listi poročajo sedaj z vso gotovostjo, da bo v kratkem imenovan goriški nadškofom Slovenec dr. Sedej, kanonik v Gorici.

Slovensko uradovanje kranjskega deželnega odbora. Kranjski deželni odbor je izdal na vse podrejene urade naslednje navodilo: Kranjski deželni zbor je sklenil, da mora deželni odbor poslovati z vsemi c. kr. uradi na Kranjskem, in z vsemi avtonomnimi uradi v deželah, koder prebivajo Slovenci, v slovenščini. Istotako morajo deželni uradi tudi pri občevarju z ministrstvi in višjimi vladnimi uradi posluževati se slovenščine. Z ozirom na ta sklep je uradna korespondenca posebno z dež. odbori v Gorici, Poreču, Gradcu in Celovcu in z mestnim magistratom v Trstu in Gradcu ter z vsemi okrajnimi glavarstvi, ki obsegajo slovenske okraje slovenska. — Uradnim vodjem je naročeno, strogo gledati na izvršitev tega sklepa.

Slovenski pesnik in pisatelj Josip Štritar, katerega gotovo poznajo tudi naši čitatelji iz knjig družbe sv. Mohorja, slavi meseca marca svojo sedemdesetletnico. Ob tej priliki priredi društvo sl. književnikov in pisateljev v Ljubljani primerno slavlje, in pesnik sam pride baje osebno v Ljubljano.

Italijani proti Slovincem. V Trstu hočejo postaviti tamošnji delavci svojemu vodji Viktorju Dolencu spomenik. Ker so hoteli imeti slovenski napis, mestni svet ni dovolil, da se postavi. Ugovor na občinski svet isti niti sprejeti ni hotel, ker je bil sestavljen v slovenskem jeziku. Sedaj so si morali Slovenci se le s pritožbo na državno sodišče priborjati pravico, da mora občinski svet sprejeti slovenske dopise. Dne 18. t. m. je bila obravnava, pri kateri se je ugodilo pritožbi Slovincem.

V Rimanju v Primorju se je sedaj završilo že tretje leto, odkar žive brez cerkvenega življenja. Imeli so že 64 pokopov, katere je vodil rímanjski župan. Kako je prišlo do tega? Naša katoliško-rimska cerkev dovoljuje vsem župnijam, kjer se da dokazati, da se je tamkaj gojila cerkvena služba v staroslovenskem jeziku in se je še le v novejših časih opustila, da se zopet upelje staroslovensko bogoslužje. Rímanje ni moglo dokazati zgodovinske opravičenosti, a kljub temu je tamošnji brezvesten duhovnik na svojo roko, torej nepravim potom, upeljal staroslovensko bogoslužje. Duhovnika so ostavili, Rímanje pa je vznemirjeno. Upati pa je, da se vse uredi na najboljšo stran.

Razne novice.

Katoličanstvo in izobrazba. Po najnovejšem štetju ima Belgija, ki jo vlada katoliška večina, 13.013 ljudskih šol, take da pride na vsake 516 prebivalcev jedna ljudska šola. To je tako ugoden odstotek, kakor se dosedaj nikjer ni dosegel in to vkljub ali bolje ker se v Belgiji na krmilu

„klerikalni sovražniki izobrazbe“. V zadnjem času vršile so se na učiteljsku v Cambridge težke, sklepne skušnje. Kot prvi je bil obdarovan mlad Francoz, ki svojih študij v Parizu ni mogel dokončati, ker je bil član „Marijine družbe“. Mladi Francoz zna 20 jezikov in je dobil prvo darilo mej 4000 tokmeci. Na vsak način je to jasn dokaz, da je neresnična trditev naših brezverskih, liberalnih nasprotnikov, da katoličanstvo vpliva poneumljajoče.

Ostlepla na plesu. V New Yorku je bila božične praznike velika veselica s plesom v velikem in lepem lokalu, kjer se je našlo mnogo gostov. Kraljica plesa, lepa miss Ana Schraub, pa je zakričala naenkrat in padla na tla. Ko so jo spravili k zavesti, je vprašala navzoče, zakaj je vse tako temno. „Svetlo je, vse luči gore“, so ji odgovorili. Dekle jih ni videlo, bilo je slepo.

Kake visoko leto ptiči. Sloveči učejak Gätke, ki opazuje že mnogo let letanje ptic, je mnenja, da večina ptic med selitvijo leti 3000 do 5000 metrov visoko. Temu pa oporeka pl. Lucanus, češ, da zrakoplovci le redkokdaj dobe v višini 4000 m ptice. Najvišje so opazovali nekega orla, namreč v višini 3000 metrov, škrljanca 1900 m, vrane v višini 1400 m. Lucanus je mnenja, da je v višini več tisoč metrov zrak že tako tanek, da bi prhutanje s peruti ne zadelo na dovolj odpora; še v večji visokosti pa bi ptiči tudi ne mogli prenašati zelo nizke temperature, ki vlada trajno v taki visokosti. Vendar je Humboldt dokazal, da se kondor vzdigne celo v višave 7000 m. Na 4500 m visokem Coto paxu je namreč videl nad seboj tega orjaškega ptiča kot komaj vidno pičico. Seveda je treba tudi vedeti, da se kondor sploh še-le nahaja v gorah nad 3000 m visokih.

Pisalni stroj za slepe. Francoz Dussand je iznašel pisalni stroj, s katerim bo mogoče slepcem pisati in pisano brati tako lahko, kakor ljudem zdravega vida. Stroj je lahek, da ga lahko slepec s seboj nosi ter izvaja naglo in razločno pisavo. Nova iznajdba postane vsekakor velikega pomena, ker je na celim svetu kakih dva milijona slepcev.

Novoletni godei in kovač Jurij Maroga.

(Izvirna burka. Spisal A. Ruški.)

Jurij Maroga je bil vaški kovač. Bil je moč krepke postave, močen za tri druge, pri tem pa šaljiv in šegav, dobrodošel pri vsaki veseli družbi. Le godec ni kaj posebno maral.

Ne da bi jim bil vedno sovražen, v gostilni, pri kaki veselici jih je rad poslušal, jima rad dal nekaj desetice, celo kako čašo vina ali piva je plačal; samo kadar so hodili ob novem letu igrati od hiše do hiše, od vrat do vrat, takrat so mu bili zoprti tudi najbolj zbrani glasovi še tako veselo koračnice.

In tega mu ne bode zameril nobeden, kdor je imel ali pa ima „srečo“ bivati v kakem obljudenem selu ali trgu tik ceste, kjer ob novem letu podaja godec godeu kljuko, kjer godbene bande, po štiri, šest, osem in še več mož ena drugo odrivajo od vrat; posebno če je zima mila in pot lepa.

Daš malo, te obirajo, daš precej, si pa kmalu olahkotil svoj žep za deset in še

več kronic, in to ravno ob novem letu, ko ima denar najhitreje noge, ko treba plačati liste, druge račune, posle, ko pride dimnikar, listonoša, občinski ponočni čuvaj in vsi drugi taki, ki imajo hvalevredno navado ob vsaki mogoči in nemogoči priliki čestitati z odprto roko.

Nevolja Jurija Maroga je tedaj bila razumljiva in odpustljiva.

Bilo je zopet par dni pred novim letom.

Jurij je ravno koval v kovačnici, kar se zaslišijo od drugega kraja vasi sem neki zamolkli glasovi, ki so se sedaj višje sedaj nižje ponavljali v premerjenih sunkih.

„Bombardon ali bas! Kjer pa je bombardon, pa so gotovo tudi druga pihala in sicer po več!“

Tako je dosledno sklepal Jurij Maroga. Černo je stisnil ustnice, povsili obrvi ter začel jezno udrihati z mogočnim kladvom po železu, da bi tako premagal glasove sovražnega mu bombardona.

Nekaj časa je še šlo, a po kratkih premolkah oglašal se je bombardon vedno bližje, vedno močnejše, čez nekoliko časa oglašala se je že tupatam hrčava trobenta, in navseposled začela je cviliti in vekati že tudi hripava klarineta.

Jurij Maroga je zakadil jezno v en kot kladvo, v drugega železo, umil in obrisal si za silo roke ter odšel v hišo. Hodil je po sobi gor in dol ter klepal načrte, kako bi mogel godecem zaigrati enkrat za vselej. Kar mu zablisne dobra misel.

Natlači si pipo, jo prižge, sede za peč ter čaka godec.

Kmalu pribrusijo pred hišo — bila jih je četvorica. Zaslišalo se je neko zamolklo govorjenje, odkašljevanje, potem pa je zaorila godba, da se vsmili Bogu. Bombardon je godrnjal brapavo, trompeta je hrzala, neka druga dolga cev je žalostnozategnjeno tožila, in klarineta je lajala v najvišjih glasovih liki razkačeno objestno ščene. Med raznimi godali pa je bilo tako soglasje, da se je po pravici moglo soditi, da so si bile v smrtnem sovraštvu. Kovaču je padla skoraj pipa iz ust, nehote se je spomnil na svetopisemsko zgodbo o padcu mesta Jeriho, in zdelo se mu je bolj kakor kedaj poprej verjetno, da more res postati godba zidu nevarna. — Vsaj taka!

Odgodejo en komad, dva komada, potem pa stopa nekdo po lopi in potem potrka na vrata.

Vse je šlo po sreči. Godec navadno pošljejo enega druga čestitat in — „kasirat“, in na to navado je stavil kovač Maroga svoj načrt.

Vstopila je dolga, sloka prikazen. Bil je imejitelj klarineta in obenem kapelnik, ker je prenesel največ pijače, imel najboljši jezik in znal najdebeleje lagati, tedaj čednosti in kreposti, ki so za kapelnika zakotne bande najpotrebnejše, maravnost nemadomestljive. Klarinetar začne čestitati in želeči za novo leto vse dobro za znotraj in zunaj, za živino in ljudi, za dušo in telo potem pa mu ponudi dlan, pričakovaje nagrade.

Kovač pa ga prav krepko prime za roko, se prisiljeno resno nakloni ter govori: „Prav zelo me veseli, da ste me počastili, iskreno se vam zahvaljujem za vse, kar ste mi želeli dobrega in lepega za novo leto. Ker pa je ena usluga vredna druge, Vam jaz čestitko vrnem, ter vam res iz srca želim in od Boga prosim, da bi še mnogo let tukaj na svetu godli, seveda druged, ali če mogoče, doma v zaprti sobi,

in da bi vam Bog dal enkrat v nebesih prostor z vašo klarineto vred med tistimi angelci, ki so na sveto noč pri Betlehemu tako lepo peli. Seveda se pa morate preje obriti, kajti z vašo kozjo brado ne spadate med angelce. Tedaj še enkrat hvala vam lepa! Z Bogom!“

Godec je gledal kovača ves presenečen ter ni vedel ali se meša njemu ali kovaču. Kovač pa napravi hkrati resen obraz ter dene jezno: „Kje pa ste se učili olike? Vi ste mi čestitali in jaz sem se vam zahvalil ter tudi vam želel srečo najmanj tako lepo in bogato kakor vi meni. Zahvale pa čakam od vaše strani zastoj. Veste, gospod, čestitati zahteva olikanost, zahvaliti pa dolžnost.“

Pri teh besedah prislonil je kovač godeu prav gorko zašunco, ga porinil čez izbiu prag v vežo ter mislil, da se je godec že iznebil, a motil se je.

Klarinetar se je vstavil v veži, tipal in božal svoje levo lice. Kaj naj hoče? Ako gre ven k tovarišem, vprašali ga bodo po darilu, in če pove resnico, ga bodo zasmehovali! — Pa zakaj bi naj on sam prejel za vse plačilo? Naj tudi tovariši dobijo vsak svoj delež!

Napravi vesel obraz, odpre hišna vrata ter se namuza tovarišem.

„Kako je kaj?“ vprašajo ga hitro tovariši, „si dobil mnogo?“

„O izvrstno! To vam mora biti bogataš, kar cel petak sem dobil, pa samo zase. Ošaben je in častihlepen in hoče, da mu vsak izmed nas čestita posebej, ter hoče vsakemu posebej dati plačilo!“

„Oho, oho! To pa to! Grem kar jaz“, sili trompetar, „jaz mu bom čestital ter ga obkladal s tako imenitnimi naslovi, da še mi mogoče da več kakor tebi, magari dva petaka.“

„Veš, da sem ti prijatelj, privoščim ti dva iz srca!“ namuzne se mu klarinetar.

In že je izginil trompetar v veži.

Potrka, vstopi, postavi se pred začudenega kovača, se prikloni in začne s ponižnim glasom:

„Vaše blagorodje, milostljivi gospod! Le samo vaša neizrekli milost in dobrohotnost, katero ste pokazali nasproti mojemu tovarišu, in vaše milostljivo dovoljenje mi je dalo pogum, da se drznem tudi jaz vam čestitati k novemu letu, s trdnim in ponižnim prepričanjem, da tudi jaz prejmem od vaše darežljive roke primerno darilo, katere usmiljenje hočem hvaliti do smrti!“

Kovač misleč, da se godec norčuje z njega, postajal je vedno bolj jezen, in komaj je ta končal s prošnjo za darilo, nahlul ga je kovač:

„Kaj, ti pokveka švedrava, hočeš z menoj norce briti?! Tu imaš svoje darilo in piskaj slavo moji roki, če hočeš!“

In že je prejel godec dva petaka, enega za levo uho, enega za desno ter jo pobrisal v vežo, kakor z oljem namazan blisk.

Tam ga je že čakal klarinetar, ter mu na tihem šepnil:

„Si dobil?“

„Hudič te vzami...!“

„Tiho, tiho!“ pretrga mu govorico klarinetar, „ne povej resnice, naj še gresta onadva po svoje petake, zakaj bi midva sama ‚kasirala‘!“

„Dobra misel! Naj bo!“ reče po kratkem premolku prvi trobentač in že je velike

manj čutil svoja dva petaka, je pač razdeljena žalost res samo polovična.

Stopita iz veže, na obrazih veselje in smeh.

"No, si dobil petak?" silita v njega ostala dva.

"Pomisli, kar dva! Pa sem mu tudi tako čestital, kakor bi stal pred ministrskim predsednikom, ali samim škofom."

"Sedaj pa grem jaz!" pravi pozuunist.

"Ne, ne, jaz grem naprej!" sili basist.

"Vse po vrsti, kakor so biše v Trsti", miri nju trobentač, "sedaj greš ti pozuunist, a povem ti, da ta človek ni samo ošaben, ampak zabit ko čep, tega lahko za nos vodiš, še opazil ti ne bode!"

"Dobro, hočem porabiti ta tvoj namigljaj."

In že ga ni bilo videti.

Potrka, vstopi ter se začne pred kovačem priklanjati prav neumno na desno, na levo, in tako med vednim priklanjanjem govori skozi nos:

"Vaše velike modrosti in razumnosti glas sega daleč čez deveto vas! Veliko modrosti je dal Bog Salomonu, a proti vam je bil Salomon osel, tepec in šema! Zato pa"

Dalje ni mogel, ker je kovač ves besen planil nad njega.

"Osel, tepec, šema!" in pri vsakem tem modrostnem naslovu zasolil je kovač godcu krepko zaušnico. Dal bi mu jih še več, pa ni imel časa, ker godca je zmanjkalo v sobi.

Tudi tega je že čakal klarinetaš v veži in tudi pozuunist je po kratkem pogovoru bil mnenja, da basista ne smejo prikrajšati pri plačilu, privolil je v to še tem raje, ker je popravici pričakoval, da bode basistova nagrada najbolj bogata in ker je imel na njega že dolgo piko.

"Ha, tri petake mi je vsipal! Kako si ti srečen, basist, ko prideš zadnji na vrsto, dobiš gotovo štiri petake. Ta kar meče s petaki. Škoda, da nisem počakal na zadnje. Pa saj ti je privoščim. Pa povem ti, da ta tepec bogati ni samo bahat in neumen, ampak tudi gluh, gluh ti pravim, kakor zmrznjen čevljev. Le močno ga nahruli."

Basist izgine iskat sreče... ostali trije pa se hitro izgubijo izpred vrat, ter se njim stališče ni zdelo dovolj varno, ter se umaknejo do kovačnice in tam čakajo rečij, katere so imele priti.

"Ti presneti klarinetaš, ti si naji grdo na limanice spravil", reče trombetač.

"Kaj pa češ", zagovarja se ta, "ali naj sam vtaknem celo plačilo za uho?"

"Res, nisi lepo ravnal z nama", reče pozuunist, "pa nič ne škoduje, če bode le tega basista, ki se zmiraj baha in hoče vse najboljše znati, dobro namlatil!"

"Bodi prepričan", zagotavlja mu klarinetist.

Komaj je to izgovoril, zaslišal se je iz veže grozen šunder, kletve in padanje udarcev; hipoma se odprejo vrata, in skozi vrata prifrči po zraku, potisnjeno od močnega kovačeve noge, nekaj okroglega, debelega, umazanega. Bil je debeli basist. Potem pa še v daljšem polkrogu prileti nekaj okroglega, svetlega ter pade v gnojnico, ki k sreči ni bila zamrznjena. Bil je to basistov bombardon.

Basist je namreč, misleč, da je kovač res gluh, kar brez trkanja vstopil ter začel z najmočnejšim glasom vpiti neke neumnosti, a še vrat ni utegnil zapreti za seboj.

Kovač, že od prejšnjih razkašen, je planil nad nesrečnega basista, in kar se je godilo nadalje, že smo povedali v prejšnjem.

Basist se je med tem že zopet skobacal na noge, potipal kosti svojega rojstva, in vse so bile cele in nepokvarjene, potem je izvlekel svoj bas iz gnojnice, tudi tega je potipal, in tudi tukaj je bilo vse v redu, le nekaj gnojnice je bruhnilo iz njega, ko je pihnil vanj.

Ko je basist videl in spoznal, da je vse še celo, kosti in bas, se je nekoliko potolažil, a prišla ga je jeza, ko je videl, kako se mu tovariši posmehujejo sem od kovačnice. Oprtil je svoj instrument ter krevsal proti kovačnici hudovaje se:

"Hudiči, čakajte, grdo ste me zavedli na led, mesto denarja dobil sem po hrbtu in štiri zaušnice, in pa kake!"

"Jaz pa tri", pristavi resno pozuunist.

"Jaz pa dve", pristavi ravno tako resno trobentač.

"Jaz pa tudi eno", konča klarinetaš.

"Pa si rekel, da si dobil tudi petak, jaz pa samo zaušnice", huduje se basist.

"Veš, dragi", tolaži ga klarinetaš, "moj petak je bil pa tak, ki se ne da menjati in se izplača s petimi prsti za uho! In petaki, ki sta je dobila tovariša, so bili tudi take veljave."

Sedaj se je zasvetilo basistu, in spoznal je, kako je eden drugega pošiljal na led.

"Zakaj mi pa niste povedali, kaj ste dobili, ter me našuntali, da sem ga nakričal kakor divjak!" huduje se basist.

"Kaj, nas imaš za goljufe?" huduje se pozuunist, "mi te nismo hoteli prikrajšati pri plačilu. Ker pa ti, kakor vedno trdiš, najboljšo znaš, je tudi prav, da si prejel ravno ti najboljšo nagrado."

Nekaj časa se je basist še hudo jezno držal, a v bližnji krčmi so si ga privoščili pošteno, in ko so bili že precej natrkani, so se popolnoma spoprijaznili s svojo usodo ter se eden drugemu smejali.

Pod prisego so si pa obljubili, da ne gredo h kovaču nikdar več novega leta

piskat, ker plačuje s preveč debelim drobižem.

Akoravno so obljubili molčati, se je reš vendar le kmalu zvedela. In odtod pride, da h kovaču Juriju Marogi ne pridejo nikdar več nobeni godci.

Ali je pa on zavoljo tega nesrečen? Na to si lahko najdeš odgovor sam!

Listaica uredništva.

Vitanje. Oprostite, toda take reči se navadno ne naznanjajo širjemu svetu. Pozdravljeni! — Marija Ruka. Reš preveč osebnost, ne moremo sprejeti. Pošljite nam naslov, da vam vrnemo, kar ste priložili!

Skrb vsake gospodinjice je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvodnje okusna, zdrava vprosah in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstvom znanko župnik Kneipp.

Rodoljubi! Slovenci!

Spominjajte se ob vsaki priložnosti naše družbe sv. Cirila in Metoda.

Pozor! Čitaj! Bolnemu zdravjel

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Slavonska zel: Se rabi v vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolkosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bođenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsih in pljučnih bolečinah. — **Cena** je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročnje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Pozor! Čitaj! Slabemu — moč!

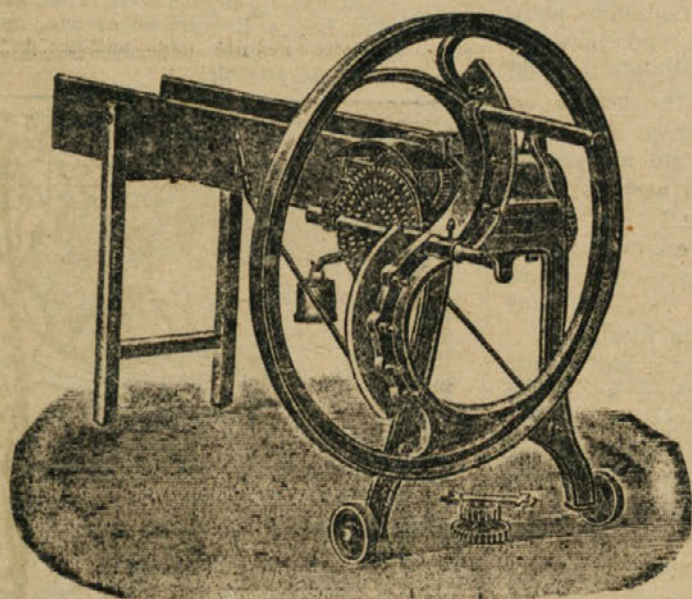
Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, »ganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mrzlico in vse druge bolezni, ki valed mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 101, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K. — Manj kot 12 stekleničic se ne razpošilja.

Čitaj! — Naroči! — Ne bo ti žal!

Prva narodna tovarna kmetijskih in poljedelskih strojev

Jožef Pfeifer-ja
v Hočah pri Mariboru na Štajerskem.

Najnovejša rezalnica za klajo.

K. M. G.

Širokost 315 mm (12 palcev), reže v osmih dolgotih od 6—60 mm.

Vsaka teh najnovejših rezalnic ima nogovnico, s katero se pomaga z nogo goniti. Porivanje krme izvršujeta dva železna zobnata valarja, od katerih zgornji se vzdigne, če se naloži preveč krme in se na ta način potrup stroja obvaruje. Prestavljanje rezne dolgoti se zgodi, ako se na nogovnici samo en del preporine. Na stolu spodaj sta dva mala kolesca za prevažanje stroja. Ta rezalnica je zaradi njene trpežnosti za gepelj pripravna. Ključ in posodica za olje se priloži.

= Cena 116 kron. =
Jamči se eno leto.

Pumpa ali sesalka za gnojšnico

Ta sesalka je najpripravnejša za gnojšnico. Visoka je 3 metre, dá se pa tudi za eden ali dva metra zdaljšati, in je za voljo njene priprostosti in nizke cene pri kmetijah najbolj vpeljana.

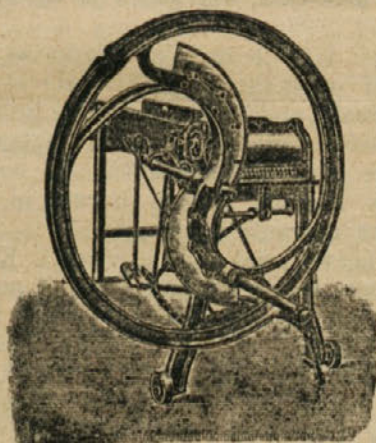
Cena 36 kron.

Cevi za zdaljšanje sesalke eden meter 6 kron.

Izdelujejo se tudi rezalnice S. R. H.

315 mm (12 palcev) široke, režejo krmo tudi v osmih dolgotih od 6 do—100 mm ali $\frac{1}{4}$ do 4 palcev, ravno s tistimi prednostmi in iste trpežnosti, in so še bolj pripravne za gepelj.

Jamči se eno leto.

Cena 136 kron.

Brana za travnike za iztrganje hmela

Ta slika predstavlja brano, ki je namenjena za iztrganje hmela na travnikih. Ima na eni strani krajše, na drugi strani daljše ostre zobe.

Širokost za enega konja 1250 mm 58 kron. — Širokost za dva konja 1750 mm 84 kron.

Kmetje, širite svoj stanovski list: Slovenski Gospodar.

Izhaja vsak četrtek in stane na leto s prilogo „Naš Dom“ vred za celo leto samo 4 krone, za pol leta 2 krone, za četrt leta 1 krono.

= Izhaja se sedaj v 3500 iztisih. =

Svoji k svojim!

Slovenci, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov, narodnjakov! — Ogibajte se trgovin nemškutarjev in naprejbedakov!